

wieści PRUSZCZA

INFORMACJE URZĘDU MIASTA

NR 67/141

grudzień 2021 r.

ISSN 1508-0269

BEZPŁATNY

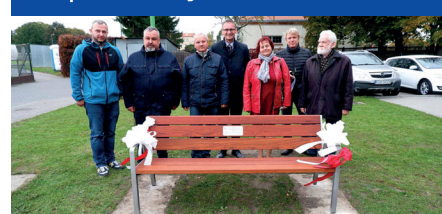
2 Potrójny sukces Pruszcz Gdańskiego

3 Jubileusze długoletniego pożycia małżeńskiego

2 Kolejne ławeczki zasłużonych Pruszczan

Reorganizacja oświaty w Pruszczu Gdańskim

Władze Pruszcz Gdańskiego w związku z ostatnią reformą szkolnictwa przeprowadziły reorganizację pruszczańskiej oświaty. Warto wiedzieć o niej więcej, ponieważ czekają nas naprawdę poważne zmiany.

Bardzo ważna z punktu widzenia reformy miejskiej oświaty była uchwała radnych miejskich z czerwca 2021 roku dotycząca zmiany niektórych obwodów szkolnych. Miała ona umożliwić dzieciom naukę w bardziej komforto-

wych warunkach. Miasto będzie także rozbudowywać dwie placówki oświatowe oraz budować nową szkołę na Osiedlu Bursztynowym. Wspomniana już wyżej uchwała dotycząca zmiany obwodów szkolnych odnosi się przede wszystkim do mieszkańców Osiedla Bursztynowego. Jednakże zmiany te obejmą jedynie dzieci rozpoczynające edukację szkolną czyli uczniów zerówek i klas pierwszych.

dokończenie na str. 4

Miasto
Pruszcz Gdański

Zdrowych i radosnych
Świąt Bożego Narodzenia
oraz wszelkiej pomyślności
w nowym 2022 roku życzą

Przewodnicząca Rady Miasta
Małgorzata Czarnecka-Szafrańska

Burmistrz Pruszcz Gdańskiego
Janusz Wróbel

Radni Miasta Pruszcz Gdański
Pracownicy Urzędu Miasta

Potrójny sukces Pruszcz Gdańskiego w ważnym rankingu

Lider Powiatu Gdańskiego, III miejsce wśród gmin miejskich Województwa Pomorskiego i V miejsce w ogólnym Rankingu Gmin Województwa Pomorskiego. Trzy bardzo ważne wyróżnienia i ogromny sukces Miasta Pruszcz Gdański!

- *Ranking przygotowywany jest przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej, składa się z szeregu czynników wpływających na rozwój samorządu, a ich analiza i wyniki są utajnione aż do chwili podania pełnych wyników – mówi Burmistrz Pruszcz Gdańskiego, Janusz Wróbel.*
- *Potrójne wyróżnienie, w tym tytuł lidera powiatu, to dla mnie ogromna radość*

i powód do satysfakcji. Cieszy też wysoka pozycja Gminy Wiejskiej Pruszcz Gdański, oraz Gminy Kolbudy, które uplasowały się zaraz po Mieście Pruszcz Gdański, zajmując kolejno 6. i 7. miejsce w ogólnym rankingu.

Warto dodać, że na czele rankingu uplasowała się Krynica Morska, zaraz po niej Jastarnia, Łeba i Władysławowo, czyli gminy miejskie i miejsko – wiejskie o charakterze kuracyjno – wypoczynkowym i związanymi z tym, nieporównywalnie większymi możliwościami finansowo – inwestycyjnymi.

Bartosz Gondek

Kolejne ławeczki zasłużonych Pruszczan

To już tradycja, że w przestrzeni Miasta Pruszcz Gdański pojawiają się ławeczki, poświęcone znanym mieszkańcom naszego miasta. 15 października odsłoniliśmy dwie kolejne – poświęcone Józefie Krośnickiej i Jerzemu Ossorya-Cierpickiemu.

Pierwsza ławeczka stanęła na terenie Szkoły Podstawowej nr 3, gdzie Józefa Krośnicka była wieloletnią nauczycielką. W uroczystości odsłonięcia wzięli udział Burmistrz Pruszcz Gdańskiego Janusz Wróbel, Przewodnicząca Rady Miasta Małgorzata Czarnańska-Szafrąńska, Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 3 Piotr Kaliński, przedstawiciele Związku Nauczycielstwa Polskiego Oddział w Pruszcz Gdańskim, Prezes Związku Sybiraków koło Pruszcz Gdański, Radny Powiatu Gdańskiego Stefan Skonieczny, Ksiądz Prałat Stanisław Łada,

nauczyciele, uczniowie, przedstawiciele rodziny Pani Józefy i przyjaciele.

Druga znalazła swoje miejsce przy Centrum Kultury i Sportu i służy wspomnieniom o Jerzym Ossorya-Cierpickim – fotografie i szachistcie. Udział w odsłonięciu ławeczki wzięli Burmistrz Pruszcz Gdańskiego Janusz Wróbel, Przewodnicząca Rady Miasta Małgorzata Czarnańska-Szafrąńska, Dyrektor Centrum Kultury i Sportu w Pruszcz Gdańskim Piotr Pułkowski oraz przedstawiciele rodziny i przyjaciele Pana Jerzego. Oto krótkie biografie osób uhonorowanych nowymi ławeczkami:

Józefa Krośnicka (1914-2020) - Ambasador Pruszcz Gdańskiego. Organizatorka polskiego nauczania po II wojnie światowej. Autorka kilkunastu historycznych prac naukowych m.in.: „W cieniu Gdańska” i „Zanim Gdańskie Wyżyny wróciły do Polski”. Wielo-

letnia nauczycielka Szkoły Podstawowej nr 3.

Jerzy Ossorya – Cierpicki (1937 – 2003) - Fotograf, szachista. Wspaniały wychowawca i trener szachowy. Jako pierwszy w Polsce wprowadził naukę szachów do przedszkoli. Fotograf i dokumentalista miasta Pruszcz Gdański i jego mieszkańców.

CKIS

Czas pruszczańskich cmentarzy

Większy „Nowy Cmentarz Komunalny”, zmodernizowany dojazd i parkingi przy cmentarzu na ulicy Spokojnej, a także miejsce pamięci z Pomnikiem Katyńskim na terenie dawnego cmentarza katolickiego, przy ulicy Wita Stwosza. Druga połowa roku była czasem pruszczańskich nekropolii.

Cmentarz przy ulicy Cichej to największa i najnowsza zarazem nekropolia w Pruszcz Gdańskim. W ostatnich latach zaczęła się bardzo szybko zagęszczać, z tego powodu Burmistrz Pruszcz Gdański Janusz Wróbel zawarł z Wójt Gminy Pruszcz Gdański Magdaleną Kołodziejczak umowę, na mocy której gmina przekazała miastu teren umożliwiający rozbudowę nekropolii.

- *Już teraz mieszkańcy odwiedzający swoich najbliższych mogą zobaczyć ogrodzony teren, który pozwoli nam spokojnie myśleć o kolejnych pochów-*

kach przez następne 10 lat - mówi Janusz Wróbel – powoli zagospodarujemy także pozyskany teren, montując oświetlenie, ławki i chodniki.

Poważne zmiany miały miejsce także przy cmentarzu na ulicy Spokojnej, z której zniknęła tak zwana „trylinka” czyli betonowa, wieloboczna kostka. Kierowcy mogą już korzystać z komfortowej nawierzchni, oraz nowego ronda, poprawiającego bezpieczeństwo dojazdu do cmentarza. Fragment ulicy Spokojnej przylegający do cmentarza został poszerzony, dzięki czemu wygospodarowano miejsce na obszerne i bezpieczne miejsca parkingowe.

Na pruszczańskich cmentarzach pojawiły się także specjalne półki, które umożliwiają wielokrotne użycie tego samego znicza, oraz automaty do pasujących doń wkładów.

Bartosz Gondek

Jubileusze długoletniego pożycia małżeńskiego

Dnia 29 listopada 2021 r. świętowaliśmy piękne rocznice ślubu podczas uroczystości nadania „Medali za Długoletnie Pożycie Małżeńskie”.

Pięć par 50 lat temu złożyło przysięgę małżeńską. Jubilatów pogratulował Burmistrz Pruszcza Gdańskiego Janusz Wróbel, Przewodnicząca Rady Miasta Małgorzata Czarnecka-Szafrąńska oraz Elżbieta Ochman z Urzędu Stanu Cywilnego.

Barbara i Jerzy Bistram

Teresa i Stanisław Florczak

Teresa i Henryk Choroszewscy

Teresa i Jan Piotrowscy

Irena i Jan Nowakowscy

Reorganizacja oświaty w Pruszczu Gdańskim

dokończenie ze str. 1

Dzieci rodziców z tej części Pruszcza będą uczęszczać od 1 września 2022 roku do Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1. Więcej informacji o wprowadzonych zmianach udzielił nam w specjalnym wywiadzie, zastępca burmistrza Pruszcza Gdańskiego ds. społecznych Jerzy Kulka.

Jaki podział na obwody szkolne wprowadzono na mocy uchwały?

- Po wdrożeniu reformy oświaty zaczęliśmy wygaszać gimnazjum, uruchamiając jednocześnie szkołę podstawową w „jedynce”, do której chodzili uczniowie klas VII i VIII Szkoły Podstawowej nr 3. Zmuszeni byliśmy zmienić obwody szkolne. Miasto podzieliliśmy na trzy części przynależne do konkretnych szkół podstawowych. Tylko w ciągu 2 lat w podstawówkach przybyło nam kilkaset dzieci, które wcześniej mogły pójść do gimnazjum znajdującego się w ZSO nr 1.

Czy w związku z tymi zmianami konieczne były nowe inwestycje?

- Musieliśmy utworzyć klaso-pracownie: matematyczno-fizyczne i biologiczno-chemiczne, co łączyło się z wydatkiem setek tysięcy złotych. Musieliśmy także zapewnić odpowiednią kadrę pedagogiczną.

Jakie rozwiązania są proponowane w związku z zapewnieniem uczniom komfortu i bezpieczeństwa nauki?

- Doszliśmy do wniosku, że dzieci mieszkające na Osiedlu Bursztynowym od nowego roku szkolnego uczyć się będą w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1. Dzięki takiemu rozwiązaniu lekcje kończyć się będą ok. godz. 15:00-15:30. Szkoła ma dwie sale sportowe, gdzie odbywają się lekcje wychowania fizycznego, świetnie wyposażone sale lekcyjne i klasopracownie, duży parking. To nie koniec pozytywnów, ponieważ dzieci, kończąc wcześniej

lekcje, będą jeszcze miały czas na popołudniowe zajęcia dodatkowe. Do dyspozycji dzieci pozostawać będzie także świetlica.

Jak będzie wyglądała kwestia dowozu oraz powrotu do szkoły dzieci z Osiedla Bursztynowego?

- W tym celu odpowiednio dostosowane zostaną kursy autobusu bezpłatnej linii 107, aby dzieci z Osiedla Bursztynowego miały łatwiejszy dojazd do szkoły. Autobus wyruszałby około godziny 7.30, docierając na miejsce około 8.00. Dostosowane będą oczywiście także godziny powrotu.

Jak wygląda kwestia zapewnienia miejsc w szkołach dla dzieci osób mieszkających na terenie Pruszcza Gdańskiego?

- Oczywiście osoby odpowiedzialne za oświatę nie do końca mogą zaplanować liczbę dzieci w zerówkach i klasach pierwszych. Opieramy się na informacjach, które mamy w systemie ewidencyjnym. Dane te różnią się, w zależności od szkoły, o 20-30 procent od informacji, jakie posiadamy. Największe rozbieżności powstają na terenach nowych inwestycji mieszkaniowych i miejscach, gdzie usytuowane są budynki wielorodzinne. Przepisy prawa mówią wyraźnie, że każdemu dziecku mieszkającemu w naszym mieście musimy zagwarantować miejsce w szkole, ale najpierw musimy wiedzieć, że to dziecko faktycznie mieszka i jest zameldowane w naszym mieście. Brak zameldowania powoduje, że każdego roku tworzy się nieplanowany dodatkowy oddział.

- Czy w związku z powyższym planowana jest budowa nowych placówek oświatowych w Pruszczu Gdańskim?

- Planowana jest budowa nowej szkoły podstawowej z przedszkolem, która powstanie na Osiedlu Bursztynowym. Miej-

sce zostało wybrane nieprzypadkowo, gdyż ta część miasta szybko się rozbudowuje, zatem nowa szkoła jest tu niezbędna.

Jaki jest koszt planowanej inwestycji?

- Z pewnością koszt inwestycji wyniesie kilkadziesiąt milionów złotych. W związku z tym zrealizowanie inwestycji potrwa kilka lat. W nowej szkole zapewnione zostanie miejsce dla ok. 1000 uczniów.

Czy planowane są również inwestycje w innych placówkach?

- Także w istniejących już szkołach poprawiony zostanie komfort nauczania. W 2022 roku nastąpi rozpoczęcie rozbudowy Szkoły Podstawowej nr 2. Zostanie przy niej zbudowana hala sportowa, powstaną również nowe sale lekcyjne. Podobne inwestycje są planowane również w Szkole Podstawowej nr 3.

Co ważnego wydarzyło się jeszcze w ostatnim czasie w pruszczańskich szkołach?

- Myślę, że na koniec należy wspomnieć o zmianie na stanowisku dyrektora w Szkole Podstawowej nr 3. Po 54 latach pracy na emeryturę przeszła osoba trwale kojarzona z tą placówką, można śmiało powiedzieć – symbol naszej oświaty - Pani Dyrektor Alicja Ścierżyńska, której serdecznie dziękujemy za ogromny wkład pracy i oddanie, jakie wniosła przez dziesięciolecie w swoją pracę tak dyrektora, jak i pedagoga. "Trójka" ma też nowego dyrektora. Został nim Pan Piotr Kaliński, który wraz z objęciem nowej funkcji złożył mandat miejskiego radnego.

- Dziękujemy za rozmowę!

Posadzono 900 drzew!

W listopadzie ze środków budżetu miasta w Pruszczu Gdańskim przybyło łącznie 900 drzew!

Głównie to gatunki rodzime, wśród nich, m.in.: dęby, buki, brzozy, sosny, klony. Nasadzenia zlokalizowane są w dwóch obszarach za Osiedlem Bursztynowym, w okolicy zbiornika retencyjnego. - Naszym celem jest stworzenie nowych terenów o leśnym charakterze - mówi Burmistrz Pruszcza Gdańskiego, Janusz Wróbel. - Powstały one na dzisiejszych nieużytkach.

Ciekawostka - nowe drzewa są zabezpieczone siatkami przed zniszczeniami i przed podgryzającymi je zwierzętami.

Pruszcz Gdański, zabytki i archeolodzy

Jedną z najlepszych metod poznania historii naszego miasta są badania archeologiczne. Tej jesieni Pruszcz Gdański był po raz kolejny areną dla działań archeologów.

Specjaliści dzięki którym lepiej poznajemy naszą przeszłość przebadali teren przy ulicy Krótkiej 8-12, leżący

w strefie ochrony ważnego stanowiska z czasów rzymskich, zlokalizowanego w okolicach cukrowni. Od lat 30-tych XX wieku odkrywano tam były liczne groby z okresu od wczesnej epoki brązu po kulturę wielbarską. Prowadzone badania na ul. Krótkiej miały na celu weryfikację zasięgu cmentarzyska oraz ustalenie chronologii zasiedlenia tego obszaru. W wyniku prac ustalono, że najstarsze pozostałości archeologiczne pochodzą z okresu nowożytnego, od XVI-XVII wieku. Zabudowania z tego okresu znajdowały się w miejscu współcześnie istniejących budynków.

Odkryto fundamenty które są najprawdopodobniej lodownią należąca do dawnego zespołu ogrodowego Domu Wiedemanna. W trakcie badań natrafiono na liczne zabytki ruchome, takie jak fragmenty naczyń, barokowe kafle piecowe oraz monetę z XVIII w. Badaniami kierował Mateusz Janczyński z Pracowni Archeologicznej Pomerania.

Z kolei przy rewitalizowanym tzw. Domu Młynarza na ul. Wojska Polskiego 44, który w niedalekiej przyszłości

stanie się nową siedzibą Urzędu Stanu Cywilnego, podczas prac na podwórku budynku natrafiono na ślady XVIII- i XX-wiecznej zabudowy. Wizytujący inwestycje Inspektor Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zlecił miastu wykonanie badań archeologicznych i odsłonięcie murów do poziomu posadowienia.

Bartosz Gondek

Nowy blok TBS

29 września 2021 roku oficjalnie oddano do użytku nowy budynek mieszkalny, którego budowę nadzorowało pruszczańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego – ABK Sp. z o.o. Blok mieści się na Osiedlu Wschód przy ul. Aliny 8 w Pruszczu Gdańskim. Patrząc na nowy budynek, ma się wrażenie że powstał w tym miejscu apartamentowiec.

- Staramy się systematycznie podnosić standard naszych obiektów – mówi Burmistrz Pruszcza Gdańskiego, Janusz Wróbel.

- Inwestycja przy ulicy Aliny jest tego najlepszym dowodem. Blok posiada 3 kondygnacje i znajdują się w nim 24 mieszkania jedno-, dwu- i trzypokojowe. Spośród tych mieszkań, aż 17 przeznaczonych zostało na mieszkania komunalne. Budynek położony jest w bardzo atrakcyjnej lokalizacji z widokiem na

piękny Park Krainy Polodowcowej. W perspektywie najbliższych lat w sąsiedztwie tej inwestycji planowana jest budowa kolejnych budynków TBS.

Symbolicznego przecięcia wstęgi dokonali: Senator RP Ryszard Świlski, Burmistrz Pruszcza Gdańskiego Janusz Wróbel, Przewodnicząca Rady Miasta Małgorzata Czarnecka-Szafrańska, Prezes TBS Andrzej Szymański, oraz przedstawiciele wykonawcy.

Warto przypomnieć, że Towarzystwo Budownictwa Społecznego – ABK Sp. z o.o. powstało w 1999 roku z inicjatywy Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański. Własnością spółki są także budynki mieszkalne przy ul. Słonecznej 5, ul. Obrońców Wybrzeża 18, ul. Obrońców Wybrzeża 20, ul. Cichej 1, ul. Cichej 3, ul. Cichej 5, ul. Cichej 5A oraz ul. Cyprysowej 12.

Bartosz Gondek

17 września w Świątowy Dzień Sybiraka

Na terenie dawnego cmentarza katolickiego przy ulicy Wita Stwosza, odsłonięto Pomnik Katyński wraz z parkiem – miejscem pamięci. Autorem projektu pomnika jest prof. Mariusz Białecki z gdańskiej ASP.

– *Ma on skłonić do refleksji i zadumy nad tym, co wydarzyło się ponad 80 lat temu. Wśród tysięcy ofiar sowieków, które znalazły się na tak zwanej „Liście Katyńskiej”, byli też członkowie wielu pruszczańskich rodzin. W ten symboliczny sposób chcemy upamiętnić wszystkie ofiary agresji sowieckiej z 17 września 1939 roku* – mówi Burmistrz Pruszcza Gdańskiego, Janusz Wróbel.

W zamyśle autora pomnika oraz władz miasta, pomnik jest pewnego rodzaju zwornikiem pamięci, który sprawia, że cały ten teren z jednej strony przypomina o tych, którzy zginęli na wschodzie, z drugiej zaś zachęca do wspomnienia naszych bliskich, którzy przez kilkadziesiąt lat chowani byli właśnie tutaj, na dawnym katolickim cmentarzu. Oprócz pomnika, posadowionego w centralnej części dawnej nekropolii, a będącego artystycznym negatywem mogiły katyńskiej z charakterystycznym orłem – symbolem zbrodni katyńskiej, teren miejsca pamięci został uporządkowany, a wokół obelisku i na terenie całego założenia, wytyczono nowe alejki.

Zamontowano też ławki oraz oświetlenie. Wyremontowano także kolejny symbol tego miejsca – dawną bramę cmentarną. Cmentarz przy ulicy Wita Stwosza założony został w 1926 roku na potrzeby ustanowionej równoległe katolickiej parafii przy ulicy Chopina. Po wojnie, do lat 60 - tych XX wieku i do otwarcia cmentarza przy ulicy Spokojnej, był główną nekropolią miejską. W 2005 roku dokonano ekshumacji większości pozostałych na nim pochówków, które przeniesiono do wspólnej mogiły na Cmentarz Komunalny przy ulicy Cichej.

Bartosz Gondek

Ważna wystawa w Domu Wiedemanna

Do pierwszych dni stycznia można zwiedzać w Domu Wiedemanna przy ulicy Krótkiej 6 bardzo ważną wystawę, opowiadającą o dawnych Pruszczanach, którzy... dali początek Gdańskowi i Elblągowi.

Wystawę "Mieszkańcy Pruszcza Gdańskiego sprzed dwóch tysięcy lat" przygotowały wspólnie: Miasto Pruszcza Gdański oraz Muzeum Archeologiczne w Gdańsku. Jak podkreślają zgodnie Ewa Trawicka, dyrektor Muzeum Archeologicznego w Gdańsku oraz Janusz Wróbel, Burmistrz Pruszcza Gdańskiego, nowy projekt to kontynuacja współpracy, która rozpoczęła się ponad dekadę temu, przy tworzeniu skansenu - faktorii z czasów rzymskich. Nowa wystawa składa się z kilkunastu dużych ilustrowanych posterów i filmu pokazującego historię badań na pruszczańskich cmentarzyskach. Towarzyszy jej katalog wydany w dwóch językach: polskim i niemieckim. Dla dzieci urządzono kąci edukacyjny, gdzie można zdobyć symboliczną odznakę Młodszego Antropologa. Organizatorzy zapowiadają również oprowadzanie kuratorskie.

Podstawą opowieści o dawnych pruszczanach są wyniki badań antropologicznych. Badając szczątki zmarłych antropolog może wyciągnąć wnioski na temat jakości życia dawnej populacji. Analizuje się między innymi: średni wiek życia, płeć, wymieralność i płodność badanej grupy, wzrost i stan zdrowia, wpływ niekorzystnych warunków życia.

- Badania antropologiczne dają wspaniałą możliwość poznania, jak kiedyś żył człowiek, jak wyglądał, na co chorował

i skąd przybył - mówi kurator wystawy, antropolog dr Aleksandra Pudło. - Odkrycia w Pruszczu Gdańskim umożliwiły poznanie dawnych mieszkańców tego miasta, którzy żyli i rozwijali się przez 600 lat w okresach przedrzymskim i wpływów rzymskich. Trzeba przyznać, że są to niezwykle dzieje, które nie koń-

czą się wraz z upadkiem Imperium Romanum.

Autorka wystawy zwraca uwagę na potencjał archeologiczny Pruszcza Gdańskiego. Pierwszych odkryć „starożytności pomorskich” dokonano tu już pod koniec XIX wieku. Na jednej z plansz można zobaczyć mapę miasta i okolic, a na niej zaznaczonych 50 stanowisk archeologicznych. Muzeum Archeologiczne w Gdańsku podzieliło się również archiwalnymi zdjęciami z wykopalisk prowadzonych w latach 60-tych i 70-tych ubiegłego stulecia. Emocje wzbudza wykaz cmentarzysk z wyszczególnionymi liczbami grobów i rysunkami. Trzeba być przygotowanym na to, że na wystawie dominują ilustracje przedstawiające szkielety.

- Po raz pierwszy podjęliśmy próbę zbudowania drzewa genealogicznego dawnych pruszczańców na podstawie analizy podobieństw i różnic morfologicznych między badanymi populacjami - wyjaśnia dr Aleksandra Pudło. - Wyniki okazały się niezmiernie ciekawe. Ta analiza pozwoliła nam wyznaczyć kolejne pokolenia dziadków, wnuków i prawnuków.

Interesującym wątkiem ekspozycji są związki między dawną ludnością z terenu Pruszcza Gdańskiego a innymi społecznościami żyjącymi w okresie wpływów rzymskich (od początków naszej ery) oraz

w średniowieczu. Okazuje się, że kontakty handlowe i kulturowe były wówczas silne, różne grupy wpływały na siebie, wymieniając dobra materialne i dzieląc się osiągnięciami cywilizacyjnymi.

- To dla nas bez wątpienia przełomowa wystawa - mówi Burmistrz Pruszcza Gdańskiego, Janusz Wróbel. - Badania potwierdzają bowiem, że pod względem antropologicznym dawna ludność Pruszcza Gdańskiego dała początek przynajmniej części populacji funkcjonującej później w Elblągu czy w średniowiecznym Gdańsku. Poza tym - byli zdrowi i wysocy, co jasno wskazuje na to, że już wtedy żyło się w Pruszczu Gdańskim po prostu dobrze.

W okresie wpływów rzymskich tereny dzisiejszego Pruszcza Gdańskiego były największym ośrodkiem osadniczym nad środkową częścią Zatoki Gdańskiej. Dlatego wystawa jest adresowana nie tylko do pruszczańców, ale też mieszkańców Trójmiasta i osób zainteresowanych historią Gdańska oraz kulturą z okresu wpływów rzymskich.

Śmierć Wójta Gminy Pruszcz G.A. Würfla i jego upamiętnienie

25 lutego 1908 roku, jak podawał W. Hoffmann w swojej „Kronice wsi Pruszcz w powiecie Gdańskie Wyżyny”, zmarł nagle po zaledwie jednodniowym pobycie w szpitalu wójt gminy Gustav Adolf Würfel. Przyczyną śmierci urzędnika były trapiące go od dłuższego czasu dolegliwości żołądkowe. Wójt cieszył się uznaniem mieszkańców miejscowości oraz swojego następcy (jednocześnie autora kroniki) i należał do osób najbardziej zasłużonych dla jej modernizacji i rozwoju. Szczególnym świadectwem uznania dla jego działalności są także poświęcone mu liczne obszerne nekrologi opublikowane w gdańskim dzienniku „Danziger Neuste Nachrichten”. Było ich aż siedem, a nadali je członkowie różnych pruszczańskich instytucji i organizacji.

Nadawcami pierwszego nekrologu była rada parafii ewangelickiej w Pruszczu. Rozpoczęła go podniosła formuła. Stwierdzono w niej, że po krótkich lecz ciężkich cierpieniach „(...) nasz Bóg i Pan powołał w wieku 42 lat do wiecznej ojczyzny przewodniczącego i skarbnika Pana G. A. Würfla”. Rada parafialna zapewniała o oplakiwaniu i pograżeniu w głębokim bólu z powodu tak wczesnego zaśnięcia wiernego przyjaciela i doradcy we wszystkich kościelnych sprawach, dla których do ostatnich chwil swojego życia okazywał zainteresowanie i według własnych sił działał. Tekst zakończono zapewnieniem, że ten który odszedł do wieczności pozostanie we wdzięcznej pamięci nadawców.

Kolejny nekrolog opublikowany przez przedstawicielstwo gminy Pruszcz miał równie uroczysty charakter. Rozpoczął się również od religijnego nawiązania do niezbadanych wyroków Bożych, według których o godzinie 8 po krótkich lecz ciężkich cierpieniach długoletni, czcigodny zarządca gminy i stanu cywilnego został powołany od swojej błogosławionej działalności. Nadawcy stwierdzali, że z tak wczesnym odejściem utracili nie tylko człowieka, który z zaangażowaniem wszystkie

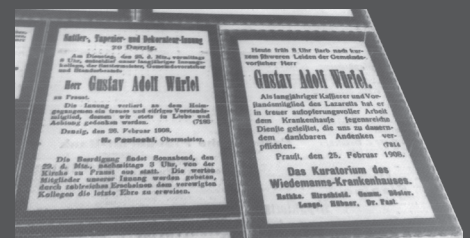
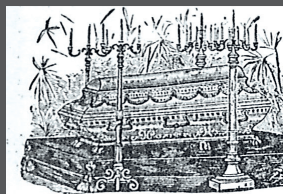
swoje siły poświęcał gminie, w szczególności szkołom i był przy tym ideałem tworzenia

i działania oraz wiernym przyjacielem i doradcą, który po ojcowsku miał gorąco w sercu dla każdego członka gminy bez różnicy rangi i stanu. Zakończono wzniosłym zapewnieniem, że „jego pamięć będzie zawsze czczona”.

Ze względu na wspomniane już wyżej zaangażowanie wójta w szkolnictwo jego osobę upamiętnił także zarząd stowarzyszenia prywatnej szkoły w Pruszczu, gdyż zmarły był jego założycielem i przewodniczącym. W nekrologu podkreślono jego nieustrudzone starania dla założenia szkoły, które zakończyły się pomyslnie, rolę zmarłego jako założyciela stowarzyszenia, dzięki którego zaradności została powołana do życia tutejsza szkoła. Na koniec podkreślono wielkie uznanie i wdzięczność wobec niego, która miała przetrwać ponad grób.

Z kolei urzędnicy gminy zaznaczyli w nekrologu życzliwe i sprawiedliwe rządy, bycie ojcowskim przyjacielem, życzliwość wobec podwładnych dla których miał wiele serdeczności. Prosilili oni, pełni bólu, członków gminy o ciche kondolencje (czyli nie składanie oficjalnych kondolencji, co zdarzało się też niejednokrotnie w innych nekrologach). Zapewniano też o pamięci zmarłego sięgającej poza grób.

Następny nekrolog opublikowały władze szpitala Wiedemannów. Był on bo-

wiem długoletnim członkiem zarządu tej placówki i według nadawców wierne poświęcającym się pracy co miało wydać błogosławione owoce, dlatego też zapewniano o trwałej i wdzięcznej pamięci zmarłego.

Wójt uczcił również osobnym nekrologiem personel jego firmy. Jego pracownicy mieli być zatem głęboko zasmuceni nad marami zmarłego, który był dla podwładnych wzorem gorliwości i wierności obowiązkowi, dobrym szefem i ojcowskim doradcą oraz przyjacielem. Stwierdzili również, że zawsze będą go wspominać z miłością i szacunkiem. Ostatni z nekrologów przygotował Cech Siodlarzy, Tapeciarzy i Dekoratorów w Gdańsku, do którego należał zmarły i był zaangażowanym („wiernym i pilnym”) członkiem zarządu, za co organizacja miała odczuwać wdzięczność i miłość. Tekst tego ogłoszenia zawiera również informacje o terminie pogrzebu wójta, w którym proszono osoby należące do organizacji o liczne uczestnictwo, aby oddać ostatnie honory koledze. Pochówek miał odbyć się w Pruszczu w niedzielę, 29 lutego o godzinie trzeciej po południu i rozpocząć wyprowadzeniem trumny z ciałem zmarłego z pruszczańskiego kościoła.

Pogrzeb zgromadził licznych uczestników, co według W. Hoffmanna potwierdzało szacunek i miłość wobec zmarłego, które wzbudził w Pruszczu i najbliższej okolicy.

Anna Krüger
(źródła: DNN, 1908, W. Hoffmann, Kronika wsi Pruszcz w powiecie Gdańskie Wyżyny, tłum. M. Kozłow, Pruszcz Gdański, 2012, DNN, 1908)

Wydawca: Gmina Miejska Pruszcz Gdański
Redaktor Naczelny: Bartosz Gondek
Fotografie i materiały: B. Gondek, K. Kopeć, M. Kozłow, A. Krüger, J. Wilkos-Gad, M. Kozera.
Nakład: 6 000 egz.

Adres Redakcji: 83-000 Pruszcz Gdański
ul. Grunwaldzka 20, tel. 58 775-99-21
e-mail: urząd@pruszcz-gdanski.pl
Skład i Druk: Zakłady Graficzne Sp. z o.o. Tczew
ul. Gazety Tczewskiej 1, tel. 58 531-57-30
e-mail: bok@zgdruck.eu